

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklēsiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Cap. VI. Quomodo Athanasius cum per septem annos apud virginem,
quandam pudicam ac venustam delituisset, tandem apparuit, &
Alexandriam reversus est.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

ὄντι ἀλλοτῷ ὅς τε πάντων ἔχον συμβαλλεῖν
 ἐπὶ φόνων μὴ ἕνεκα καὶ ἡρωϊκῆς τῆς εἰς τὸ σώ-
 μα πτωρῶν, μετριώτερον αὐτὸν ἡρώδης τῶν
 παρὰ τὸν διωξάτων τὴν ἐκκλησίαν ἐν ἧ τοῖς ἄλ-
 λοις χαλεπώτερον φαίνεται ἢ ὅτι πᾶσιν αὐ-
 τὴν κακῶς ποιήσας πλὴν ὅτι τὰς ἀλλοτρίαν οἰ-
 κείν καὶ ἀδικαδίαν ἱερέας ἐπὶ τῷ κωνσταντίνῳ
 βασιλεῖα. μετὰ καλέσασθαι λέγει ἢ μὴ φε-
 ροῖ τῆ περὶ αὐτὰς ταῦτα πρὸς ἄξαι, ἀλλ' ὡ-
 σεί, ἢ ὑπὸ τῷ πρὸς ἀλλήλους ἐριδῶ ἐμφυλῶ
 μάχῃ πολεμείωσιν τὴν ἐκκλησίαν, καὶ τῶν οἰ-
 κείων διαμαρτυρίῃν θεομυθῶν ἢ κωνσταντίνου δια-
 βολῶν ὡς ἔβλεπε ἡ γὰρ ἡρώδης πᾶν τὸ ἰσχυροῦν
 καὶ τελείωσιν αὐτῶν, μίση καὶ ἀσκηθῶν,
 ὡς μὴ ἑλληνιστῶν, ὡς ὁμοφρονῶν θεραπεύων
 τὰς ἡμετέρας ἐπὶ ἐκείνων κακῶς παθόντων,
 ὡς ἡδυνάμενος, ἐλεῶν ἀμέλειται καὶ τὰς ἐνέ-
 χους, ὡς ἀπὸ καλαθυμίας, τῶν βασιλέων ἐξέ-
 βαλεν εὐσεβίον ἢ τὸν μαίονα τῷ βασιλικῆς
 αὐλῆς, θανάτῳ ἐημίωσεν ἰδίᾳ ἡ δὲ αὐτῶν λυ-
 πη τις ἦν πρὸς τῆτον, καθὼς γάλλον τὸν
 ἀλέξανδρον τῆ αὐτῆ ἐπιβλή ἀνηρηθῶ ἰσώ-
 πιδεν ἀέπειον ἢ τὸν ἀρχηγόν τῶν ἐνομιμῶν ἀρέ-
 τῶν, ὑπὸ κωνσταντίνου ὑπερβολῶν φυγῆν κα-
 τὰ κακῶς ἐπέτα, καὶ ἄλλως ὑποπθῶν διατὴν πρὸς
 γάλλον ὁμιλίαν, ἐνυμνῶν δὲ μάλα γράψας
 πρὸς καλέσασθαι πρὸς αὐτὸν, δημοσίᾳ ὑπο-
 ἔγραψε δὲ δωκῶς ἐκ τοιαύτης ἢ αἰτίας, καὶ ἐλεύ-
 σαι τὸν κυρίως ἐπίσκοπον ὑπὸ βαρυλάτῳ ἐπι-
 τῶν πρὸς ἐτάξεν τότε, ταῖς αὐτῆ δαπάναις
 ἐκείνου μόνους μὴ πᾶν ἀνοικοδομήσασιν τὴν ναυα-
 γῶν ἐκκλησίαν, ἢν ἐπὶ κωνσταντίνου καθείλεν
 ἀλλὰ ἢ πολλὰ ἀνέουσι τις, ἀδία μίση
 ἢ πρὸ αὐτῆ ἡγεμονεύσασιν, τὰ μὴν, αὐτὸς
 ἐποίησε τὰ ἢ ἄλλων ποσίνων, ἢν ἐχέει.

A conjecti sunt. Undecunque igitur con-
 jicere licet, quod quidem ad caedes & ad
 novos corporum cruciatus attinet, eum
 leniorem fuisse illis qui Ecclesias antea
 fuerant persecuti; in reliquis vero acer-
 biorem. Etenim omni ex parte Ecclesi-
 am vexasse deprehenditur: nisi quod
 Episcopos qui regnante Constantio re-
 legati fuerant, ab exilio revocavit.
 Istud tamen non miseratione impulsus
 jussisse dicitur; sed ut ex mutuis inter il-
 los contentionibus, Ecclesia civili bello
 conflictaretur, & à suis institutis descis-
 ceret; vel certe ut Constantium probro
B afficeret. Odium enim omnium fere
 Romanorum in illum, licet mortuum, se
 concitaturum esse sperabat, si Paganos
 quidem, utpote idem cum ipso sentien-
 tes foveret: eos vero qui illo regnante,
 propter Christum male multati fuis-
 sent, miseratione prosequeretur. Quin
 & Eunuchos, eo quod illi cari fuissent,
 palatio ejecit. Eusebium vero præposi-
 tum palatii, morte multavit. Nam &
 privatim illi erat infensus, eo quod Gal-
 lum fratrem eos consilio, interfectum
 esse suspicabatur. Sed & Actium aucto-
 rem sectæ Eunomianorum, qui à Con-
 stantio ob id relegatus fuerat, & alioqui
C ob amicitiam cum Gallo suspectus eidē
 exstiterat, scriptis ad eum literis plenis
 humanitatis, dataque copia publici
 cursus, ad se evocavit. Simili ex cau-
 sa, Eleusio Cyzicenorū Episcopo sub
 gravissima multa injunxit, ut intra spa-
 tium duorum duntaxat mensium Eccle-
 siam Novatianorum, quam Constantii
 temporibus destruxerat, suis sumptibus
 instauraret. Multa quoque alia reperire
 licet, quæ in odium decessoris sui, partim
 ipse gessit, partim alios gerere per-
 misit.

Κεφ. 5.

CAP. VI.

ὅτι καὶ ἀθανάσιος τότε ἐπὶ χρόνους ἰσῶν παρθένου σώ-
 φρονι καὶ ἁγία κρυπτή ἔργῳ, ἀνιφάνη, καὶ τῆς ἀλε-
 ξανδρείου ἐπέβη.
EΝ ἧ τῷ τότε, καὶ ἀθανάσιος τὸν
 πρὸ τῆς ἡρώδης λαοφάνων ὅπῃ διέ-
 τρεῖεν, ἀγέλεισθαι τῆς κωνσταντίνου τε-
 λουτῆς, ἀνεφάνη νύκτωρ ἐν τῇ ἀλεξαν-
 δρείῳ ἐκκλησίᾳ ἢν ἢ τῆτο εἰκότως πρὸς ἀδο-
 ξῶν, ἢ ξαπίτης ὡς πρὸ τὴν προσδοκίαν
 συμβῆν ἢνικα γὰρ ἐξ ἐπιβλή τῶν γεωργίς

*Quomodo Athanasius cum per septem an-
 nos apud virginem quandam pudicam
 ac venustam delituisse, tandem apparuit,
 & Alexandriam reversus est.*

Eodem tempore Athanasius, cum
 antea nescio ubi delituisse, nuntia-
 to Constantii interitu, in Alexandria Ec-
 clesia noctu comparuit. Quod quidem
 merito admirationi fuit, cum repente
 præter omnium expectationem con-
 tiguisset. Nam cum ex intidiis amico-

Gggg

tum Georgii, jubente Constantio Dux Aegypti eum comprehendere conatus, frustra fuisset, sicuti supra retulimus: fugâ elapsus Athanasius, ad hoc usque tempus Alexandria delituit apud quandam virginem consecratam. Quam quidem formæ venustate reliquas mulieres adeo superasse accepimus, ut spectantibus quidem instar esset miraculi: viris autem modestiam & castitatem profitentibus, fugienda esse videretur, ne ex sinistra suspitione aliquod ipsis probrum aspergeret. Erat enim in ipso ætatis flore gravis admodum & modesta: quæ res etiam si naturæ adjumentum desit, admirabili venustate corpus exornare solent. Re vera enim, non ut quibusdam videtur, qualia sunt corpora, tales etiam sunt animi. Sed ex animi institutis formæ corporis exprimitur: & unusquisque cujusmodi studiis deditus est, hujusmodi etiam apparet eo tempore, quo in studiis illis versatur. Et huic quidem sententiæ, si quis exacte rem expenderit, nemo ut opinor contradicet. Cæterum ajunt Athanasium impulsam divina visione, quæ ipsum hac ratione servatum iri monuerat, ad eam virginem confugisse. Ac mihi quidem in rei totius exitum intuenti, hæc non absque Dei nutu videntur esse disposita: sed ut propinqui Athanasii nullam sustinerent molestiam, si quis eos scrutari, & curiose de illo inquirere voluisset, aut jurare etiam compulisset: & ut ipse occultus latitaret apud eam virginem, quæ ob formæ quidem venustatem non sinebat, ut quis sacerdotem illic degere suspicaretur, præ animi autem fortitudine eum excepit, & prudentiâ suâ servavit. Usque adeo fida custos, & sedula ejus ministra, ut & pedes ei lavaret, & res ad victum necessarias, ac reliqua omnia quæcunque naturæ necessitas exigit, ubi opus esset, sola per se ministraret: libros præterea quibus ille indigebat, ab aliis commodatos afferret: & longissimi temporis spatio quæ hæc gerebantur, nemo tamen ex Alexandrinis civibus rem cognoscere

A *ἠπληθεύων. ᾠρεσάξαντο* ὁ βασιλεὺς ᾠρεσάσαντες αὐτὸν συλλαβεῖν ὁ τῶν ἐν αἰγύπτῳ ταγματῶν ἡγεμῶν ἀπέτυχεν, ὡς ἐν τοῖς ἀποστόλοις ἐπισημαίνεται, διαφυγὼν μὲν ἔτι παρρησίας ἡγεμονίας, ἀλλὰ ἵνα παρθένοι ἴσταν ἐν αἰγύπτῳ ἐκρυπτεῖτο ἦν ἡ τοσούτη καλλιπὴς τότε γυναικίς ὑπερβάλλουσα παρὰ φάρμακον ὡς θαῦμα μὴ αὐτὴν εἶναι τοῖς ἰσχυροφύλοις ὁ τοῖς ἡγεμόσιν καὶ ἑσπερίοις ἐπαγγελιοφόροις, ἵνα μή τινα λόγον εἰς ἡσυχίας αὐτοῖς ᾠρεσείη. ἦν γὰρ ἐν αἰσθητικῶς, σεμνὴ τε καὶ σώφρων εἰς ἀγῶνι μὴ ἐφύσεως συλλαμβάνουσα, διακοσμητικῶς δὲ τὸ σῶμα εἰς ἐμπέπειαν κάλλος ἦν ἡ δὲ διὰ δὲ εἰπεῖν, ἔχ' ὡς παιδοκεί, ὅποια τὰ σώματα, τοιαύτην εἶναι τὴν ψυχὴν ἀλλ' ἐπισημαίνεται τῆς ψυχῆς ἠπληθεύμασιν ἀπεικονίζουσα τὸ σώμα. ἢ τὸ ἴδιον ἢ τὸν αὐτὸν ὅπως αὐτὸν ἠπληθεύων, τοιοῦτον ἢ διαφάνουσα, καὶ ἵνα ἐπισημαίνεται καὶ τὴν ἐπὶ τῷ μὴ τὰ λογιστικῶς ἀκλειῶς ἐξέτασεν, ἐδὲ εἰς οἰκονομικὴν ἀθανάσιον ἢ λόγῳ, καὶ θεῶν ὅλων ὡς ἰσχυροφύλοις αὐτῶν σωθήσεως, ᾠρεσάσαντες ταύτην τὴν παρθένοι καὶ αὐτοῖς καὶ μοιδοκεί ᾠρεσάσαντες ἀπόδασιν ὁράντι, οὐκ ἀθεῖ ταῦτα οἰκονομικῶς ἀλλ' ὡς ἐκ τῶν ἀθανάσιον ὅπως δέειξ μὴ ἔχον πράγματα, εἰ τις ἀντιπροσέλασεν ἡ ληπευμονεῖν περὶ αὐτῆς ἡσυχασίας, ἡ ὁμνῶν ἐκείσεατ' ἢ αὐτὸν διαλαθεῖν περὶ ταύτην κρυπτόμενον, ἢ τὸ μὴ κάλλος, ἡσυχασίας ἡσυχασίας ἐνθάδε διαγέγονται ἰσχυροφύλοις ἢ αὐτὸν ὑπεδέξατο, ἢ διαφάνουσα ἀπίστωσεν ἡ τοσούτην πρὸς τὴν φύλακα καὶ διάκονον ἀπειθαῖα ἡσυχασίας, ὡς παρὰ αὐτῆς νίπην, καὶ τὰ περὶ τοσοῦτον ἢ ἄλλα πάντα, ἕσσα φύσει ὑποκρίνεται βία. ἡσυχασίας καὶ πενεγέσας χρείαις, μόνου αὐτῆς διακονεῖσθαι ᾠρεσείη ἢ βίβλος ὡς ἐδὲ ἐπισημαίνεται παρ' ἄλλων κομίζεν καὶ ἡ πολλὰ ἡσυχασίας τῶν ἡσυχασίων, μηδὲν τῶν κατὰ οἰκονομικῶν τὴν ἀλεξανδρέων πόλιν μαθεῖν.